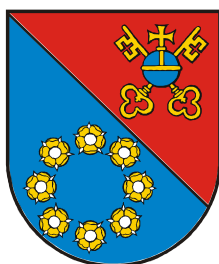

Projekt edukacyjny „Powiatowa Konferencja Historyczna z okazji 30. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce”

Honorowy Patronat: *Pan Paweł Rajski - Starosta Ostrowski*

**Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce” jako integralna część
Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji 30. Rocznic
wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.**

**Regulamin Konkursu dostępny również na www.powiat-ostrowski
link Edukacja/regulaminy konkursów dla uczniów**

1. Cele Konkursu:

- popularyzacja wiedzy o jednym z najbardziej tragicznych wydarzeń w historii PRL ;
- zainteresowanie tematyką dotyczącą przyczyn i skutków wprowadzenia stanu wojennego w Polsce;
- uświadomienie młodzieży, jaką rolę odegrała „Solidarność” i Kościół w obaleniu systemu *realnego socjalizmu* w Polsce;
- zachęcenie młodzieży do poznania wybranych zagadnień z historii regionalnej w okresie 13 grudnia 1981 – 22 lipca 1983

2. Organizatorzy Konkursu:

- Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Ostrowie Wielkopolskim;
- III Liceum Ogólnokształcące w Ostrowie Wielkopolskim.

3. Zakres merytoryczny Konkursu:

- zakres chronologiczny: historia PRL w latach 1980 – 1989;
- **„Karnawał Solidarności” – od sierpnia 1980 do grudnia 1981.**
- **Stan wojenny – 13 grudnia 1981 – 22 lipca 1983.**
- **Stan wojenny w Południowej Wielkopolsce ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Ostrowskiej.**

4. Literatura proponowana

[dostępna w bibliotekach szkolnych, Bibliotece Publicznej im. Stefana Rowińskiego w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Wolności 2 lub w jej filiach oraz na stronach internetowych]

Historia Polski

- Podręczniki do nauczania historii w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie rozszerzonym,
- Roszkowski Wojciech, *Najnowsza Historia Polski, t.3, 1980 – 2006*, Warszawa 2007.
- Dziurok Adam, Gałęziowski Marek, Kamiński Łukasz, Filip Musiał, *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918-1989*, Warszawa 2011.
- *Solidarność 1980–81. Karnawał z wyrokiem*, red. Agnieszka Dębska, Warszawa 2005.
- Holzer Jerzy, *Solidarność 1980–1981. Geneza i historia*, Paryż 1984.
- *Stan wojenny. Ostatni atak systemu*, red. Agnieszka Dębska, Warszawa 2006.

- http://pl.wikipedia.org/wiki/Stan_wojenny_w_Polsce_1981-1983
- <http://www.13grudnia81.pl/>

Historia regionalna

- Schlender Grażyna, „*Solidarność*” Wielkopolski południowej 1980 – 2000. *Zarys dziejów*, Kalisz 2001.
- Schlender Grażyna, NSZZ „*Solidarność*” w województwie kaliskim w latach 1980 - 1990, Kalisz 2006.
- Schlender Grażyna, NSZZ *Solidarność* w Ostrowie Wielkopolskim w latach 1980 – 1990, w: *Ostrów Wielkopolski. Ilustrowane dzieje miasta*, red. W. Banach, Ostrów Wielkopolski 2010.
- Dzierżek Stefan, *Gdy odwaga kosztowała*, Kalisz 1991.
- Kozłowski Marek, *Bogusław Śliwa. Zarys biografii*, Kalisz 2005.
- Kozłowski Marek, *Województwo kaliskie w świetle telexów Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej*, Kalisz 2004.
- <http://internowani.xg.pl/index.php?type=article&aid=451>
- <http://13grudnia81.pl/dokumenty/zalaczniki/6-10770.pdf>

5. Terminarz Konkursu:

- eliminacje szkolne odbędą się w dniu **23 listopada 2011 r. o godz. 14.00** [każda szkoła wyłania dwóch najlepszych uczestników];
- **Finał Powiatowy odbędzie się w dniu 07 grudnia 2011 roku o godz. 13.00 w III Liceum Ogólnokształcącym w Ostrowie Wielkopolskim.**

6. Sprawy organizacyjno- techniczne:

- protokół z eliminacji szkolnych proszę przekazać w wersji elektronicznej na adres: reymontsekretariat@poczta.onet.pl do **dnia 28 listopada 2011 r.** do godz. 15.00;
- test wraz z modelem odpowiedzi szkoły otrzymają w wersji elektronicznej na trzy dni przed terminem eliminacji szkolnych z sugestią zachowania poufności materiałów konkursowych;
- szkoły proszone są o powielenie testu dla wszystkich uczestników Konkursu;
- rozstrzygnięcie Konkursu oraz wręczenie nagród i wyróżnień nastąpi podczas Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji 30. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w dniu **12 grudnia 2011 roku** w III Liceum Ogólnokształcącym w Ostrowie Wielkopolskim;

- **Koordinator merytoryczny Konkursu - Piotr Grabarz- nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie z I Liceum Ogólnokształcącego im. ks. J. Kompały i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim piotr.grabarz@neostrada.pl , jest równocześnie Przewodniczącym Powiatowej Komisji Konkursowej. Członkami Komisji są: Piotr Szczepaniak z III Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim oraz Jarosław Biernaczyk z II Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Reymonta w Ostrowie Wielkopolskim.**

Koordinator Konkursu

„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce”

Piotr Grabarz

Koordinator Powiatowej Konferencji Historycznej

Jerzy Wójcicki

Ostrów Wielkopolski, dnia 17 października 2011 r.

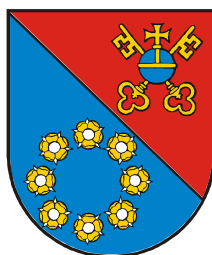
**Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce” jako integralna część
Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji rocznicy wprowadzenia
stanu wojennego w Polsce odbywającej się pod Honorowym
Patronatem Pawła Rajskiego- Starosty Ostrowskiego**

FINAŁ POWIATOWY

07 grudnia 2011 r., godz. 13.00

**13 grudnia 1981
PAMIĘTAMY**

**Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce” jako integralna część
Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji rocznicy wprowadzenia
stanu wojennego w Polsce odbywającej się pod Honorowym
Patronatem Pawła Rajskiego- Starosty Ostrowskiego**

ETAP SZKOLNY

23 listopada 2011 r. godz. 14.00

Imię

Nazwisko

Nazwa szkoły.....

Klasa

Drodzy Uczestnicy !

Przeczytajcie uważnie pytania, a następnie udzielcie - poprzez zakreślenie-
prawdziwej odpowiedzi.

W pytaniach zamkniętych jest tylko jedna odpowiedź prawdziwa.

W pytaniach otwartych udzielcie konkretnej odpowiedzi, wskazując na
odpowiednie nazwy, imiona i nazwiska, czy też wymieniając elementy
o które jesteście proszeni.

Życzymy powodzenia !

Czas rozwiązywania testu: 30 minut

1. Gdzie rozpoczęły się pierwsze strajki w lipcu 1980 roku? [1]

- a. we Wrocławiu
- b. w Świdniku
- c. w Gdańsku
- d. w Szczecinie.

2. Podaj imię i nazwisko przywódcy strajku w Stoczni im. Lenina w Gdańsku [2]

.....

3. Podaj, co było bezpośrednią przyczyną strajku w Stoczni im. Lenina w Gdańsku [2]

.....

.....

4. Ile postulatów wobec władz PRL sformułowali robotnicy Wybrzeża latem 1980 r.? [1]

- a. 10
- b. 17
- c. 21
- d. 30

5. Podaj pełną nazwę poniżej podanych skrótów: [5]

MKS

.....

NSZZ

.....

KKP

.....

KC PZPR

.....

ZOMO

.....

6. Jak nazywał się przywódca ZSRR w latach 1980- 1981 [1]

- a. Leonid Breżniew
- b. Nikita Chruszczow
- c. Konstantin Czernienko
- d. Michaił Gorbaczow.

7. Podczas sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy 19 marca 1981r trzech związkowcy z „Solidarności” zostali dotkliwie pobici przez funkcjonariuszy ZOMO. Związek stanął w ich obronie i 27 marca zorganizowano ostrzegawczy strajk generalny – na cztery godziny stanęła prawie cała Polska.

Podaj imię i nazwisko przynajmniej jednego z nich : [2]

.....

8. Ilu członków liczyła „Solidarność” w połowie 1981 r? [1]

- a. 1,5 mln
- b. 3 mln
- c. 5 mln
- d. 10 mln.

9. Podaj dokładną datę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce ((dzień tygodnia, dzień, miesiąc, rok) [4]

.....

10. Kto stał wówczas na czele PZPR oraz rządu w Polsce ? [1]

- a. gen. Czesław Kiszczak
- b. Stanisław Kania
- c. Mieczysław Rakowski
- d. gen. Wojciech Jaruzelski.

11. Jaką nazwę nosił organ wojskowy powstały w wyniku wprowadzenia stanu wojennego w Polsce – podaj jego skrót i pełną nazwę [2]

.....

.....

12. Jak nazywała się kopalnia, w której 16 grudnia 1981 r. w trakcie pacyfikacji funkcjonariusze ZOMO zastrzelili 9 górników ? [1]

- a. Wujek
- b. Manifest Lipcowy
- c. Kopalnia im. Lenina
- d. Halemba.

13. Spośród podanych osób, wskaż 19-letniego maturzystę zamordowanego w maju 1982 r. przez funkcjonariuszy SB na komendzie MO w Warszawie? [1]

- a. Tadeusz Morawski
- b. Grzegorz Przemyski
- c. Andrzej Wróbel
- d. Karol Modzelewski.

14. Podaj pełne nazwy trzech największych zakładów pracy w Ostrowie Wielkopolskim w 1980 r. [3]

a.

b.

c.

15. Wskaż datę pierwszego strajku w Ostrowie Wielkopolskim w 1980 r. [1]

- a. 02 lipca
- b. 19 lipca
- c. 21 lipca
- d. 26 sierpnia.

16. Kto został upoważniony przez Lecha Wałęsę do tworzenia w Ostrowie Wielkopolskim do tworzenia niezależnych -od aktualnych władz- struktur związku zawodowego w 1980 r. [1]

- a. Aleksander Urban
- b. Leonard Madeyski
- c. Lech Górski
- d. Tadeusz Pluciński

17. Jaka nazwę nosiła pierwsza struktura miejska NSZZ „Solidarność” w Ostrowie Wielkopolskim? [1]

- a. Miejski Komitet Porozumiewawczy
- b. Miejska Komisja Międzyzakładowa
- c. Międzyzakładowy Komitet Porozumiewawczy
- d. Międzyzakładowa Komisja Porozumiewawcza.

18. Ilu związkowców reprezentowało Ostrow Wielkopolski na I Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ „Solidarność” ? [1]

- a. 3
- b. 5
- c. 6
- d. 9

19. Podaj imię i nazwisko ostrowskiego- delegata na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” – pomysłodawcy „*Posłania do ludzi pracy Europy Wschodniej*”. [2]

.....

20. Gdzie w Ostrowie Wielkopolskim przetrzymywani byli internowani związkowcy z terenu województwa kaliskiego? [1]

- a. W budynku dworca kolejowego
- b. W budynku II LO zamienionego na Ośrodek Odosobnienia
- c. W koszarach wojskowych przy ul. Kolejowej
- d. W Areszcie Śledczym przy ul. Obrońców Pokoju 2.

21. Ilu działaczy „Solidarności” z Ostrowa Wielkopolskiego internowano na początku stanu wojennego? [1]

- a. 6
- b. 12
- c. 18
- d. 24

22. Wymień imiona i nazwiska dwóch najaktywniejszych, ostrowskich księży katolickich, wspierających działalność ostrowskiej „Solidarności”, przed jak i po wprowadzeniu stanu wojennego: [4]

- a.
- b.

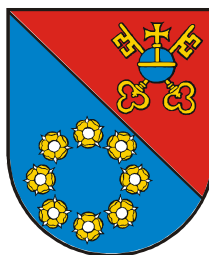
23. Jakie uroczystości, niezależne od władz państwowych, zostały zorganizowane w Ostrowie Wielkopolskim w 1981 r. przy współudziale Kościoła i NSZZ „Solidarność”?
(zaznacz dwie odpowiedzi) [2]

- a. Święto Konstytucji 3 maja
- b. Święto Odrodzenia Polski- 22 lipca
- c. Święto odzyskania Niepodległości 11 listopada
- d. Rocznica powstania NSZZ „Solidarność”.

24. Gdzie przechowywany był po wprowadzeniu stanu wojennego sztandar „Solidarności” z ostrowskiego ZNTK? [1]

- a. w prywatnym mieszkaniu
- b. zabezpieczony i zakopany na działce ogrodowej na Piaskach- Szczyglicze
- c. w kościele pw. św. Antoniego
- d. na strychu w gmachu I LO przy ul Gimnazjalnej.

Autorzy testu konkursowego:
Piotr Grabarz i Małgorzata Lucińska
Konsultacja: Jerzy Wójcicki

**Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce” jako integralna część
Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji 30. rocznicy
wprowadzenia stanu wojennego w Polsce odbywającej się pod
Honorowym Patronatem Pawła Rajskiego- Starosty Ostrowskiego**

ETAP SZKOLNY- 23 listopada 2011 r. godz. 14.00

Model odpowiedzi

Nr pytania	Prawidłowa odpowiedź	Punktacja
1.	b	1
2.	Lech Wałęsa	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
3.	Zwolnienie / wyrzucenie z pracy Anny Walentynowicz	2
4.	c	1
5.	MKS – Międzyzakładowy Komitet Strajkowy NSZZ – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy KKP – Krajowa Komisja Porozumiewawcza KC PZPR – Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ZOMO – Zmotoryzowane Oddziały Milicji Obywatelskiej	5 – po 1 punkcie za podanie pełnej nazwy
6.	a	1
7.	Jan Rulewski, Mariusz Łabentowicz, Roman Bartoszcze	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
8.	d	1
9.		4 – po jednym

	niedziela, 13 grudnia 1981 r.	punkcie za każdy element
10.	d	1
11.	WRON – Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego	2
12.	a	1
13.	b	1
14.	Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego [nie uznajemy odpowiedzi: Fabryka Wagon]; Zakłady Automatyki Przemysłowej <i>MERA- ZAP</i> ; Zakłady Sprzętu Mechanicznego „Ursus” Fabryka Maszyn i Urządzeń Przemysłu Spożywczego „ <i>SPOMASZ</i> ”; Wielkopolskie Zakłady Sklejek Zakłady Produkcji Betonów Dyrekcja Rejonowa Kolei Państwowych lub PKP Węzeł Ostrowski	3 – po jednym punkcie za podanie pełnej nazwy zakładu; <u>Uwaga !</u> Przyznajemy punkty, w przypadku wymienienia jednego z 8. podanych zakładów
15.	a	1
16.	c	1
17.	a	1
18.	a	1
19.	Henryk Siciński	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
20.	d	1
21.	a	1
22.	a – ks. Tadeusz Szmyt b – ks. Alfred Mąka	4 2- za tylko dwa nazwiska; podanie tylko imion -0 pkt.
23.	a, c	2
24.	c	1
RAZEM		42 pkt.

Uwaga !

Zgodnie z Regulaminem Konkursu- patrz: www.powiat-ostrowski.pl do Finału Powiatowego awansują dwie osoby z każdej szkoły najlepszymi wynikami.

To się stało
13
GRUDNIA
1981

Autorzy: *Piotr Grabarz i Małgorzata Lucińska*

Konsultacja: *Jerzy Wójcicki*

Kod Uczestniczki/ Uczestnika

Drogie Uczestniczki i Drodzy Uczestnicy Finału Powiatowego !

Sprawdzian wiedzy, który macie przed sobą składa się z dwóch części.

Pierwsza z nich ma charakter testu. Przeczytajcie uważnie pytania, a następnie zakreślcie poprawną odpowiedź. W pytaniach testowych tylko jedna odpowiedź jest prawdziwa.

W pytaniach otwartych testu udzielcie konkretnej odpowiedzi, wskazując na odpowiednie nazwy, imiona i nazwiska, czy też wymieniając elementy, o które jesteście proszeni.

Część druga to praca z tekstami źródłowymi. Przeczytajcie je uważnie i udzielcie odpowiedzi na podane pytania.

Życzymy powodzenia !

Czas rozwiązywania: 60 minut

.....

Część I- Test

1. Na podstawie jakiego dokumentu, wydanego przez Radę Państwa, został wprowadzony stan wojenny:[1p]
 - a. dekretu o stanie wojennym
 - b. rozporządzenia o stanie wojennym
 - c. uchwały o stanie wojennym.

2. W nocy z 12/13 grudnia 1981 roku zatrzymano:[1p]
 - a. 3 tys. działaczy „Solidarności”
 - b. 1,5 tys. działaczy „Solidarności”
 - c. 5 tys. działaczy „Solidarności”.

3. Gdzie, w pierwszych dniach stanu wojennego, wojsko i milicja dokonało największej interwencji, która zakończyła się ofiarami śmiertelnymi po stronie strajkujących robotników?[1]
 - a. Kopalnia *Katowice*
 - b. Kopalnia *Halemba*
 - c. Kopalnia *Wujek*

 Ilu górników wówczas zginęło:[1]

- d. 9
- e. 19
- f. 21

4. Podaj pełną nazwę organizacji powstałej z inicjatywy władz PZPR ? Powstała ona fali propagandy narodowego porozumienia i odrodzenia w latach 1982-1983? [2p]

.....

Jej przewodniczącym został [1p]:

- a. Henryk Jabłoński
- b. Jan Dobraczyński
- c. Janusz Przymanowski.

5. Odwoływał się do maksymy św. Pawła „zło dobrem zwyciężaj”, zainicjował doroczną pielgrzymkę ludzi pracy do Częstochowy. Był nieustannie wzywany na przesłuchania. Brutalnie zamordowany przez funkcjonariuszy SB, 19 października 1984 r. Podaj jego imię i nazwisko? [2p]

.....

6. Zdecydowanie odrzucił otrzymaną ofertę stanięcia na czele kontrolowanej przez władze „Solidarności”, 13 grudnia 1981 r. został zatrzymany i przewieziony do rządowej willi w Otwocku. Podaj jego imię i nazwisko. [2p]

.....

7. System reglamentacji został wprowadzony w Polsce w 1976 roku, w 1981r. został rozszerzony. Wymień 3 artykuły, o które został wzbogacony: [1p]

- a.
- b.
- c.

8. „Ojczyzna nasza znalazła się nad przepaścią. [...] Już nie dni, ale godziny przybliżają ogólnonarodową katastrofę”. Kto i w jakich okolicznościach wypowiedział te słowa? Podaj jego imię i nazwisko. [3p]

a. (kto?)
.....

b. (okoliczności)
.....
.....

9. Ile ośrodków odosobnienia(w większości więzienia i areszty) przygotowały ówczesne władze polskie dla działaczy NSZZ „Solidarność” w grudniu 1981 r.? [1p]
- a. 53
 - b. 52
 - c. 54

10. 14 grudnia 1981 r. ukazało się we Wrocławiu pierwsze, podziemne pismo stanu wojennego. Jego tytuł to: [1p]
- a. „Z dnia na dzień”
 - b. „Przeciw wronie”
 - c. „Tygodnik Dolnośląskiej Solidarności”.

11. W kwietniu 1982 roku została utworzona Tymczasowa Komisja Koordynacyjna, która miała określić kierunki działania „Solidarności” w podziemiu. Podaj dwa imiona i nazwiska dwóch osób wchodzących w jej skład : [4p]

- a.
- b.

12. Za noszenie *opornika* można było stracić pracę. Za to został śmiertelnie pobity w maju 1982 roku poznański uczeń. Podaj jego imię i nazwisko. [2p]

.....

13. Przeciwko społeczeństwu 13 grudnia 1981 roku użyto całego aparatu będącego w dyspozycji ówczesnych władz PRL- u. Stan wojenny wprowadzało.....tys. żołnierzy, tys. milicjantów i kilkanaście tysięcy funkcjonariuszy SB. [2p]

14. W latach 1979-1981 kierował Wojskowa Służbą Wewnętrzną. W 1981r. został ministrem spraw wewnętrznych. Był jednym z najbliższych współpracowników gen. Jaruzelskiego i współtwórcą stanu wojennego. Podaj jego imię i nazwisko. [2p]

.....

15. Podaj, ile osób usunięto z PZPR po grudniu 1981 roku za „niewłaściwy stosunek” do „Solidarności”, w ramach przywracania sprawności aparatu władzy. [2p]

- a. ok. 200 tys.
- b. ok. 300 tys.
- c. ok. 100 tys.

16. Podaj imiona i nazwiska czterech z sześciu internowanych w grudniu działaczy „Solidarności” z Ostrowa Wielkopolskiego. [8p]

- a.....
- b.....
- c.....
- d.....

17. Jakie formy oporu wobec ówczesnych władz PRL-u organizowali ostrowscy działacze NSZZ „Solidarność” w okresie stanu wojennego? [2p]

a.....

b.....

18. W jakich zakładach pracy Ostrowa Wielkopolskiego organizowano działalność konspiracyjną? [2p]

a.....

b.....

19. W jakiej formie, w czasie stanu wojennego, organizowano w Ostrowie Wielkopolskim pomoc dla więzionych i internowanych działaczy NSZZ „Solidarność”? [1p]

- a. organizowano pomoc medyczną
- b. organizowano pomoc prawną
- c. organizowano zbiórkę pieniędzy.

20. Kto pośredniczył w udzielaniu pomocy internowanym działaczom NSZZ „Solidarność” z Ostrowa Wielkopolskiego? [1p]

- a. Komenda MO
- b. Ks. Alfred Mąka
- c. Marek Węgrzyn.

21. Jaką formę protestu wobec stanu wojennego zorganizowała młodzież I LO w Ostrowie Wielkopolskiego w roku 1982? [1p]

- a. strajk szkolny
- b. „czarna procesja” w dniu 1 maja
- c. „Marsz wolności” w dniu 3 maja.

22. Napisz krótko, na czym polegał powyższy protest. [2p]

.....
.....
.....

23. W jaki sposób lokalny Kościół katolicki uczestniczył w działaniach przeciwko stanowi wojennemu? [3p]

a.

b.....

c.....

24. Jaka, legalną inicjatywę podjęli ostrowscy działacze niepodległościowi w okresie stanu wojennego? [1p]

- a. utworzyli Komitet Pomocy Internowanym
- b. utworzyli Komitet Odbudowy Pomnika Prymasa Polski kard. Mieczysława Halki Ledóchowskiego
- c. utworzyli Komitet Samopomocy Społecznej.

25. Kto stanął na czele ww. Komitetu ?[1]

- a. Tadeusz Pluciński
- b. Mirosław Kruszyński
- c. Jerzy Pietrzak.

26. Kiedy formalnie zniesiono stan wojenny? [1p]

- a. 31 grudnia 1982 r.
- b. 22 lipca 1983 r.
- c. 31 grudnia 1983 r.

Część II

ANALIZA TEKSTÓW ŹRÓDŁOWYCH

ŹRÓDŁO nr 1

Posłanie I KZD NSZZ „Solidarność” do ludzi pracy Europy Wschodniej.

Delegaci zebrani w Gdańsku na pierwszym Zjeździe Delegatów Niezależnego, Samorządnego, Związku Zawodowego „Solidarność” przesyłają robotnikom Albanii, Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Rumunii, Węgier i wszystkich narodów Związku Radzieckiego – pozdrowienia i wyrazy poparcia. Jako pierwszy niezależny związek zawodowy w naszej powojennej historii głęboko czujemy wspólnotę naszych losów zapewniamy, że wbrew kłamstwom szerzonym w waszych krajach jesteśmy autentyczną 10-milionową organizacją pracowników, powstałą w wyniku robotniczych strajków. Naszym celem jest walka o poprawę bytu wszystkich ludzi pracy. Popieramy tych z was, którzy zdecydowali się wejść na trudną drogę walki o wolny ruch związkowy. Wierzimy, że już niedługo wasi i nasi przedstawiciele będą mogli spotkać się w celu wymiany związkowych doświadczeń.

ŹRÓDŁO nr 2

Wczoraj zapoznałem się z Posłaniem do narodów Europy Wschodniej, uchwalonym na zjeździe polskiej «Solidarności». To niebezpieczny i prowokacyjny dokument. Słów w nim niewiele, lecz wszystkie biją w jeden punkt. Jego autorzy chcieliby posiać zamęt w krajach socjalistycznych, zdopingować grupki różnego rodzaju odszczepieńców [...].

PYTANIA:

1. Podaj imiona i nazwiska autorów źródła nr 1 [4 p]

a.

b.

2. Kto jest autorem źródła nr 2? Podaj jego imię i nazwisko oraz pełnioną przez niego funkcję. [4p]

.....
.....

3. Dlaczego we wstępie źródła nr 1 wymieniono te, a nie inne państwa Europy, np. Francję, Wielką Brytanie, Hiszpanię? [2p]

.....
.....
.....

4. Dlaczego w źródle nr 2 uznano „Posłanie...” za dokument niebezpieczny i prowokacyjny? [2p]

.....
.....
.....

5. Wyjaśnij znaczenie pojęć:

a. delegat [2p]

.....
.....

b. wolny ruch związkowy [2p]

.....
.....

ŹRÓDŁO nr 3

Gen. Florian Siwicki (...) na posiedzeniu Biura Politycznego KC PZPR

Na dzień dzisiejszy osiągnęliśmy zamierzony cel. [...] Współdziałanie wojska z MO i SB bardzo dobre. Przetłumaczyliśmy pierwszą pozycję - sparaliżowaliśmy, ale nie rozbiliśmy przeciwnika. Wnioski:

- 1. Utrzymać stan wojenny, siły zbrojne na pozycjach wyjściowych, nie rozluźniać kleszczy wobec wroga.*
- 2. Władze wszystkich szczebli bezwzględnie muszą egzekwować podporządkowanie się dyscyplinie i rygorom stanu wojennego.*
- 3. W uzasadnionych przypadkach demonstrować siłę, nie rozluźniać rygorów na okres świąt. Równocześnie tam, gdzie to możliwe, łagodzić dolegliwości stanu wojennego.*
- 4. Po złamaniu strajku, izolowaniu przeciwnika nie może być politycznej pustki. Potrzebna walka o umysły, potrzebne duże zaangażowanie sił partii.*

ŹRÓDŁO nr 4

Gen. Wojciech Jaruzelski:

Kryzys wszedł w fazę kulminacyjną. Siły kontrrewolucyjne bez ostonek ujawniły swoje zamiary. [...] W najbliższym czasie trzeba działać tak, aby w stan konfrontacji narzuconej przez przeciwnika wejść z najlepszej pozycji. Ani kroku wstecz. [...]

Będziemy musieli podjąć decyzje najwyższej odpowiedzialności. Mam za sobą dość doświadczenia, aby rozpaczliwie walczyć o to, co można ocalić. Liczyłem na instynkt klasowy robotników. Niestety, okazaliśmy się za słabi, nieudolni, nie pracowaliśmy na pełną moc. Popelnialiśmy błędy w decyzjach i ocenach. Dobra wola była i jest.

Jest to potworna, makabryczna kompromitacja dla partii, że po 36 latach sprawowania władzy trzeba jej bronić siłą milicyjną. Ale przed nami nie ma już nic. Trzeba być przygotowanym do podjęcia decyzji, która pozwoli uratować to, co podstawowe

Socjalizmu będziemy bronić tak, jak broni się niepodległości Polski. Państwo dla tej obrony użyje takich środków, jakich wymagać będzie sytuacja.

PYTANIA:

6. Podaj jakie funkcje pełnił autor źródła nr 3 [2p]

.....

7. Kim był „wróg” określony w źródle nr 3 [2p]

.....

.....

8. Jak sądzisz, jak liczny był ten „wróg”? [1p]

.....

9. W jaki sposób ówczesne władze PRL-owskie realizowały pkt. 4 źródła nr 3 [2p]

.....

.....

.....

.....

10. Jak gen. Jaruzelski diagnozował autorytet i pozycję członków PZPR? [2p]

.....

.....

.....

11. Co oznacza zwrot „socjalizmu będziemy bronić (...)jak (...) niepodległości”?[2p]

.....

.....

.....

.....

Autorzy testu konkursowego:
Piotr Grabarz i Małgorzata Lucińska
Konsultacja: Jerzy Wójcicki

**Powiatowy Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:
„Karnawał z wyrokiem, czyli stan wojenny w Polsce” jako integralna część
Powiatowej Konferencji Historycznej z okazji rocznicy wprowadzenia
stanu wojennego w Polsce odbywającej się pod Honorowym
Patronatem Pawła Rajskiego- Starosty Ostrowskiego**

FINAŁ POWIATOWY

07 grudnia 2011 r., godz. 13.00

Model odpowiedzi do części I- test

Nr pytania	Prawidłowa odpowiedź	Punktacja
1.	a	1 pkt
2.	a	1 pkt
3.	c d	1 pkt 1 pkt
4.	Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego b	1pkt – za sam skrót PRON 2pkt – za pełną nazwę 1 pkt
5.	Ks. Jerzy Popiełuszko	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
6.	Lech Wałęsa	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
7.	mąka , mięso, kasza, masło, benzyna, buty, proszek do prania	3 pkt – za wymienienie trzech spośród podanych artykułów
8.	a. Gen. Wojciech Jaruzelski b. przemówienie telewizyjne obwieszczaające wprowadzenie stanu wojennego 13 grudnia 1981 r.	1 pkt – za nazwisko 2 pkt za podanie

		okoliczności
9.	b	1 pkt
10.	a	1 pkt
11.	Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Bogdan Lis, Władysław Hardek	4 pkt – po 1 za nazwisko i po 2 za imię i nazwisko
12.	Piotr Majchrzak	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
13.	70 tys. żołnierzy, 30 tys. milicjantów	2 pkt
14.	gen. Czesław Kiszczak	1 – za samo nazwisko 2 – za imię i nazwisko
15.	a	1 pkt
16.	Jacek Hadaś, Józef Wróbel, Stefan Łyszczek, Lech Górski, Mariusz Kubiak, Aleksander Urban	8 pkt – po 1 za nazwisko i po 2 za imię i nazwisko
17.	a. wykonywanie i kolportaż ulotek b. organizowanie strajków i akcji protestacyjnych	2 pkt
18.	a. ZNTK b. MERA-ZAP	2 pkt
19.	c	1 pkt
20.	b	1 pkt
21.	b	1 pkt
22.	<i>czarna procesja</i> polegała na udziale uczniów jednej z klas I LO, ubranych w czarne stroje, w pochodzie 1-majowym.	2 pkt
23.	a. organizowanie pomocy materialnej; b. organizowanie Mszy św. za Ojczyznę każdego 13 dnia danego miesiąca; c. podejmowanie interwencji u władz w obronie aresztowanych i internowanych	3 pkt
24.	b	1 pkt
25.	c	1 pkt
26.	b	1 pkt
Suma punktów za część I- test		52pkt.

Model odpowiedzi- część II- analiza tekstów źródłowych

Nr pytania	Prawidłowa/sugerowana odpowiedź [w nawisach kwadratowych podano odpowiedzi alternatywne]	Punktacja
1.	a. Bogusław Śliwa b. Jan Lityński	4pkt – po 1 za nazwisko, po2 za imię i nazwisko

2.	Leonid Breżniew – Sekretarz Generalny KPZR (przywódca państwa radzieckiego) [ZSRR]	3 pkt – 1 pkt za funkcję i 2 pkt za imię i nazwisko
3.	„Poślanie(…)” adresowano do robotników, społeczeństw państw Europy Środkowo – Wschodniej, zależnych od ZSRR., a nie do społeczeństw państw z wolnego świata	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź
4.	Mógł być on zaczynem podobnych ruchów społecznych w państwach <i>realnego socjalizmu</i> [komunistycznych], które mogłyby stać się początkiem utraty przez komunistów władzy. Z punktu widzenia ruchu komunistycznego „Solidarność” była ruchem kontrrewolucyjnym.	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź
5.	a. delegat – wybrany w wolnych wyborach(tzn. niekontrolowanych przez ówczesne władze PRL[przez komunistów] reprezentant regionu na IKZD NZZ Solidarność b. wolny ruch związkowy – niezależny od władz państwowych i partii komunistycznej ruch związkowy reprezentujący nie tylko robotników, ale w szerokim tego słowa rozumieniu, społeczeństwo.	4 pkt – po 2 za pojęcie według zasady: 2 pkt za pełną odpowiedź i 1 pkt za niepełną odpowiedź.
6.	Szef Sztabu Generalnego <u>Ludowego Wojska Polskiego</u> , [LWP] członek Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego [WRON]	2 pkt za pełną odpowiedź; Uwaga! samo określenie Wojska Polskiego uznajemy za błędną odpowiedź!
7.	Wrogiem byli związkowcy NSZZ „Solidarność” lub w szerszym zakresie ta część społeczeństwa polskiego, która zrzuciła jarzmo zniewolenia i bezwzględnej podporządkowania się ówczesnym władzom PRL [komunistom].	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź
8.	Ok. 10 milionów	1 pkt
9.	Ówczesne władze PRL- owskie dysponowały instrumentami propagandy i indoktrynacji oraz inwigilacji w postaci pełnej kontroli nad środkami masowego przekazu (prasa, radio i telewizja) oraz pełnym wpływem na funkcjonowanie szkolnictwa.	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź
10.	Gen. Jaruzelski widzi klęskę ponad 35-letnich rządów PZPR [Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej] w kraju. Jest świadomy nieskuteczności narzuconego po wojnie systemu <i>realnego socjalizmu</i> [komunistycznego] i brak autorytetu społeczeństwie.	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź

11.	Socjalizm dla Generała jest utożsamiany z niepodległością, a nawet stawia go wyżej niż samą, tradycyjnie rozumianą niepodległość. Dlatego oświadczają, że użyje wszelkich sił i środków, aby PRL pozostała państwem <i>realnego socjalizmu</i> [państwem komunistycznym]– taki jest esencjonalny sens stanu wojennego.	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za niepełną odpowiedź
Suma punktów za część II- analiza tekstów źródłowych		26 pkt
Suma punktów za test i teksty źródłowe		78 pkt

.....

Autorzy testu konkursowego:
Piotr Grabarz i Małgorzata Lucińska
Konsultacja: Jerzy Wójcicki

.....

To się stało
13 GRUDNIA
1981